

BØGER

Få inspiration til en god bog i sofaen på
www.berlingske.dk/boeger

KULTUR

HESTEKULT OG HVIDE KRIST

HISTORISK. ROMAN. Byens navn Hestenæs, der senere bliver til Horsens, kan meget vel hentyde til asatroens dyrkning af hesten som helligt dyr. I hvert fald affholdes der i Ole Henrik Laubs maskuline roman fra brydningstiden i år 1050 – da Sven Estridsen var konge – drabelige rituelle hingstekampe, hvor den sejrende hest ofres på gudehøvet. Romanen handler om egnens overgang til troen på Hvide Krist under kongens ophold i byen og under hans milde pression. Det er ikke en roman om rigets og kongemagtens storpolitiske trakasserier eller om den begavede konges familiemæssige stridigheder, men om det ud-kantsdanmark, der er under indlemmelse i storriget. Forfatterens hovedperson er den madglade og fordrukne høvedsmand Kløs Molrik, der opretholder ro og orden med pisk, fængsling, tortur og selvfølgelig terror. Et herligt portræt af den hedenske og rå magtkontrol over sindene og pengene. Men ude i landskabet lurer farerne. Laub styrer disse sidste krampetrækninger af vikingeættens lokale overgang til de nye tider med hård hånd hen imod et Danmark i forstandig og kristen balance. /NIELS HOUKJÆR

★★★★★

OLE HENRIK LAUB: »Gudernes død«. 252 s. 249 kr. Forlaget Hovedland.

X-MEN PÅ BORNHOLM

ROMAN. Dennis Gade Kofod er Bornholms stemme i den unge danske litteratur, med flere magisk realistiske bøger, som foregår på øen. Selvom vi stadig er på Bornholm, adskiller Kofods nye roman sig fra dette mønster. Det brede episke anslag er udskiftet med et minimalistisk nedbarberet og gennemsigtigt sprog, og handlingen strækker sig ikke som tidligere over mange år, men er bundet til én dag. Også magien har ændret sig. Væk er brøndisser og mytologiske fiskere til fordel for tegneserien X-Men. Og hvor magien tidligere var i naturen og kulturen, er den nu i hovedpersonens hoved: Per bor i Rønne, han er gift med Henriette og far til Line. Han lider af angstanfald, er grådlabil og har svært ved at holde fantasi og virkelighed fra hinanden, for tegneserieheltinden Jean Grey (aka. Phoenix) fra X-Men er hans skytsengel. Var det ikke for rutinerne med Line og det ansvar han har for hende, ville alt krakelere. Kofod giver os et uhyre velskrevet portræt af Pers skrøbelige sind. Visse steder vækker romanen minder om norske Erlend Loe, men med en langt mere melankolsk grundtone. En stærk og tæt lille roman, der et ganske bredt spektrum. /PER KROGH HANSEN

★★★★★

DENNIS GADE KOFOD: »Superhelte i det hele taget«. 159 s. 250 kr. Rosinante.

VERDENS FRELSE TUR-RETUR

BIOGRAFI. Kun få husker i dag navnet Kaj Baagø. Nu har ulandsjournalisten Jørgen Harboe begået en fascinerende fortælling om ildsjælen, der ville frelse verden. Først i det små, da Baagø som stærkt troende gymnasist i 1945 overraskede sir indremissionske miljø som modstandsmand. For siden som revolutionær teolog fra Århus at ville frelse Indiens fortabte. Men det gik ikke at rive hinduerne ud af deres kultur. Bistand skal gives på modtagernes betingelser, ikke givnes. Kaj Baagø brød med missionen, ikke med Jesus, og meldte sig ud af Folkekirken. Danida var sagen. Ved hårdt arbejde, der gik ud over familielivet, blev han arkitekten bag megen ulandsstøtte. Udenrigsministeriet kvitterede med en ambassadørpost i New Delhi – uhørt dengang. Og hans signaler hjem om tamilernes forhold i Sri Lanka blev belastende udsagn under Tamil-sagen, så Niels Ufer skrev om Kafkas ånd, der stadig lever. Baagø sled sig op og døde på posten 1987. Men eftermælet lever godt nu. /ERIK RANDEL

★★★★★

JØRGEN HARBOE: »Manden, der ville frelse verden – historien om Kaj Baagø.« 416 s. 299 kr. Kristeligt Dagblads Forlag.

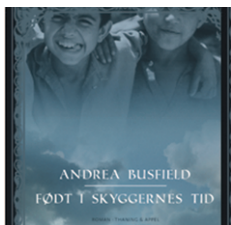

KÆRLIGHED I KABUL

ROMAN. I 2005 blev den britiske journalist Andrea Busfield udsendt af en avis for at dække Talebans fald. Hun valgte at bosætte sig i landet, og det er der kommet en roman ud af. Den foregår i Kabul efter Taleban, men Afghanistan er ikke blevet det velordnede samfund, som mange har drømt om. Fortælleren er den 11-årige Farwad. Hans baggrund er lige så tragisk som de fleste af hans venners: Faren er død, brødrene dræbt og søsteren forsvundet. Han bor med sin mor under uhumske forhold hos slægtninge, der kun lige akkurat tåler dem. Alt forandres til det bedre, da hans mor bliver ansat som husholderske af tre udlændinge og et særpræget venskab vokser frem mellem drenge og den kvindelige hjælpearbejder Georgie. Alt tegner lyst, men i Afghanistan er der langt mellem lykkelige slutninger. Man kan pege på en del ting, der ikke fungerer i denne roman: Fortællestemmen fungerer kun delvist, kærlighedshistorien virker utroværdig og fortællingen er en anelse langtrukket. Alligevel formår Busfield at involvere og oplyse læseren i en sådan grad, at man ønsker personerne det bedste og kun nødtigt lægger bogen fra sig. /ANE LISE MARSTRAND-JØRGENSEN

★★★★★

ANDREA BUSFIELD: »Født i skyggernes tid«. Oversat af Juliane Wammen. 302 s. 250 kr. Thaning & Appel

BUNDSKRABEREN

LÆSEREN HAR DET HELLER IKKE FOR SJOVT

ROMAN. Hovedpersonen i Niels Lunds »Før det sidste« er en svindler. Han har levet af svindel, og svigtet sin kompagnon. På det nære plan har han svigtet koner og børn i en jævn slipstrøm. I fortællende stund er han kommet helt ud til kanten af sit liv, han har lejet et sommerhus ved Vestkysten, hvor han venter. På hvad ved han ikke helt klart, men nogen, som ikke vil ham det godt, er efter ham. Måske en søn, måske den svigtede kompagnon. Nu fortæller denne paranoiske mand om sit liv, og det har ikke været sjovt. Det er læsningen heller ikke! Glædeløs erindring på erindring dukker frem, og kun en kvinde, som valgte ham fra står tilbage som en positiv mulighed, der dog aldrig blev. Suk. Der kommer næsten noget nydelsesfuldt over mandens opremsning af egen elendighed. Trods et godt sprog og udmærkede indslag, underlige missionske folk og nævenyttige sommerhusbeboere, kommer romanen aldrig til at virke engagerende eller nødvendig. /MAI MISFELDT

★★★★★

NIELS LUND: »Før det sidste.« 213 s. 249 kr. Gyldendal

KUNSTBØGER

DEN DYNAMISKE HVERDAG

KUNSTBOG. Menneskemylder, erotiske scener, sammenstød af genstande, hvor der er vendt op og ned på størrelsesforholdene, er blandt motiverne i Erik Hagens' kunst. De farverige og dynamiske billeder med indkig til hverdagsscener springer frem mod læseren i bogen »Velfærdshverdag« om Erik Hagens' kunstneriske produktion. Den informations- billedrige bog om én af de få nutidskunstnere – der har sat sig for at skabe umiddelbart forståelige billeder af danskeres hverdag – viser spændvidden i Erik Hagens' kunst, der nogle steder er bevidst uskøn, og giver fine tilbageblik på værkerne fra 1960'erne og 70'erne samt på de kunstneriske overvejelser. Malerierne viser vores sammensatte og ofte modsætningsfyldte forhold til virkeligheden. Man får indblik i et dynamisk kunstnerisk univers med megen nerve. Erik Hagens viger eksempelvis ikke tilbage fra at skildre sin mors bortgang. /EVA POHL

★★★★★

HANNE ABILDGAARD (RED.): »Erik Hagens: Velfærdshverdag.« 191 s. 178 kr. Arbejdermuseet, Vendsyssel Kunstmuseum, Bornholms Kunstmuseum. Udstillingen af Erik Hagens billeder vises på Arbejdermuseet til den 15. august 2010. Herefter på Vendsyssel Kunstmuseum, Rønnebæksholm og Bornholms Kunstmuseum.

LANDKORT OVER KAOS

MONOGRAFI. Nina Sten-Knudsen har om sine malerier sagt, at de er »en slags landkort over kaos«. Man ser ofte en sammenfletning af forskellige verdener og en glidende overgang mellem indre og ydre rum i hendes malerier. Cecil Bojsen Haarder skaber i sin bog om Nina Sten-Knudsen – der fik sit store genembrud med gruppeudstillingen »Kniven på hovedet« på Tranegården i 1982 – et fint rum for forståelsen af værkernes tilsyneladende uendelige og dynamiske billedrum. Med inddragelsen af centrale og perspektivrige tekster af filosofferne Gaston Bachelard og Maurice Merleau-Ponty – om rum, krop, erindring og kreativitet – kommer forfatteren tæt på Nina Sten-Knudsens kunstneriske bestræbelser. Nina Sten-Knudsen peger på, at menneskelig kreativitet har med frihed og rum at gøre. Bogen, der primært behandler perioden fra 1998 til 2005, giver appetit på mere om denne maler med den komplekse, sanselige og dragende malestil. /EVA POHL

★★★★★

CECIL BOJSEN HAARDER: »Erindringens arkiv – Rum, historie og fortælling i Nina Sten-Knudsens maleri i perioden 1998-2005«. 178 s. 298 kr. Museum Tusculanums Forlag.

SYLVESTERS SPRÆL

MONOGRAFI. Det legende menneske, multikunstneren Leif Sylvester har en umiddelbar tilgang til det at male og en enorm malerisk produktion. Her i foråret har man netop på Sophienholm kunnet se hans værker, hvor humor, spræl, lyssende farver, livsglæde og undren mødes. Peter Michael Hornungs bog om maleren understreger, at Leif Sylvester er et umiddelbart udtryksmenneske med en stor frihedsdrøm og et tidligt opstået ønske om at realisere sit kunstneriske potentiale. Den rigt illustrerede bog giver overblik over kunstnerens baggrund, spontane arbejdsproces og motiver. Tidlige, overraskende værker, som »Parkeringsvagt i Istedgade« trækkes fint frem, og i perspektivering nævnes relevant bl.a. Karel Appel. Flere læsere vil dog nok se en inspiration fra Arne Haugen Sørensens malemåde. Denne sandsynlige inspirationskilde er ikke nævnt. Det udmærkede interview med kunstneren er brudt op og skudt ind i teksten, hvilket virker forstyrrende. /EVA POHL

★★★★★

PETER MICHAEL HORNUNG: »Blikket som blikfang – Leif Sylvester.« 112 s. 250 kr. Galerie Moderne Silkeborg.

